

Франција је уједињена у савез са Србијом и Бугаријом, а Краљевина Србија је уједињена са Краљевином Бугаријом. У савезу са Србијом и Бугаријом, Франција је имала велики утицај на политичку ситуацију у Европи. Уједињење Србије и Бугарије је било резултат дугогодишњег савезничког сарадње и коалиције против Османског царства.

8° EP 36:

Նոր հրատարակուած այս գերեներին Քե-
րտանն է և Զբաղացրաբան Ընթերցանը վերջին
ձեռքս անցաւ։ Հարկ չկայ ըսկել թէ անպայման
ուրախութիւն զգացի՝ տեսնելով Հայ հեղինակի
գերմաներէնի նորդրասան մէկ ժաքանակ աշխա-
տութիւնը։ Աղոստ Հայ տպագաններէն միջն
տորմանէ նյին վ. Պորսոյ Հայ տպագաններէն միջն
ըսկայուած։ Հետ մը՝ որ անշոշա յառաջադի-
մութեան նշան է եւ գնահատման արժանի:

Դժբախտաբար ուրախութիւնն կարի եւ
զգալապէս նուազեցաւ, որով Հետեւ քերականին
երեսունութիւն էջըրը մի առ մի աչքէ աղցնե-
լով ցաւով տեսայ՝ թէ այս դասագիրքն ալ կը
կը է հայերէն դասագրոց մէկ ստուար մասին
ճակատագրական ընագրոշմը, այն է միալաշատ,
թէրութիւններով լի եւ հետեւաբար անպէտ
ըլլալը — կատարեալ հակապատկեր եւրոպացի
կըրծակն վարչութեանց կողմանէ վաներացանը՝
հմտութեամբ, բազմաշխատ ջննորդ եւ հոգա-
տարք ինամածութեամբ պատրաստուած դասա-
գրքերուն։ Դատաստանն իիստ չհամարուի։
Տաննեակ տարիններէ աւելի ուսուցչական պաշ-
տօնը վարելով՝ անձնական փորձով դիտած
եմ՝ թէ մեր դասագրքերուն մէկ ստուար թիւ՝
եւրոպական նիւն կարգի մատեաններուն բար-
ձրութեանը վեյց գտնուելու հանդամնելին
տակաւին զորկ է, թէ այս դասագրքերը շատ
անգամ շահագիտութեամբ պատրաստուած նիւ-
թական թարգմանութիւններ կամ հապնեպով
Հրապարակնետուած քարուածց անցարի կար-
կատակներէնն, որոնց կարելի էր մինչեւ մէկ աս-
տիճան հանդուրքել եթէ գոնէ ուղղու սիսալին
հետ միասին չարգեցնելին, ներկայ քերական և
Զբացարութիւն նկնչեցարուն ալ նցին դասա-
գրքերուն կարգէն կնայ համարուի։

Սաղութ Ներուի ինծի Քերականիս մասին
ըրած դատաստանս քննութեամբ արդարագրնել :

Գերմաներէն այբովենի ձայնագիտական (phonétique) խնչէն Խաեւ ձայնագրական (photographique) բացատրութիւնները քանի մը տեղ թէրի են: Պր. Հեղինակը կը զնան զուտ հյաներէն տառելով Ներկայացընել գերմաներէն այբովենը: Վորդ մը, որ քիչ մը գժուարին է, եթէ աւանձ տառնուի Հանելով տառելու մրա

փոքր փոփոխութիւններ ընել, և նշակէս կ զննեն դասագրոց եւրոպացի հեղինակները, որոնք ստի-
պողական գեւացին մէջ նոյն իսկ նոր տառեր
հնարել չեն Խորչեր։'Օր. աղ. 'Գերմաններէն
Ֆ (ի) գերը, Կըսէ Հեղինակը (էջ 8). 'Կրկին
հնչին ունի. չի եւ իք առջեւ քամակն ու ձայն
կը Տանե. այսպէս էին պէտք ե կարդալ ին
(Տիշը յունաբէն և Նշանաբ), խրչեն չբերեն
եւ այլն. իսկ օր, օի, եւ սի առջեւ կարդա-
կան կամ աւելի հագագային հնչին ունի,
օրինակ Ծրածի շբունէ, ցըրօծին իշբունէ,
Ծրած շբունէ, և առ միշը է թէ մեր Ե գերը
Ֆի կրկին ընթերցմանց անցարմար է. Այսու-
նանդերձ լւացդն էր մեր ին իրեն. Տիմի առ-
նուու եւ քամակն ու հագագային ի զանազա-
նելէ ու բացատրելէ վիթք, առաջնոյն համար
զ. օր, ի՛ իսկ երկորդին՝ ի՛ տառն որոշել-
Այսպիսով հայ ուսանողը կ'ազատէր խրչեն
= չբեր-է-նը (ինչպէս ի-նոյ), խրչեն =
ուուշ, նը եւն կարդալու սիսալէն, եւ զգչշ
կ'ըլլաց ի մասաւորի ի. = իի արտասաննելու,
որոն անհամար մէս է:

թէ մ զ նիշդ յունարէն չ հնչմամբո
կ պրտասանուի բողոքովն սխալ է. չ մըր գիտ-
ածին համեմատ նոր յունարէնի մէջ իւն (խարօս),
և (խալօս) եւ + (ձնաշխ) կը հնչէ:² բայց ոչ
երբեք մ: Հ. Քերոբյան Սպենդիարյանի որում հե-
տեւած ըլլառու է այս կետին մէջ զը. Ճեղի-
սակը, միայն սաշափ (էջ 5) կ'ըսէ. մ (որ էս կը
կ'ողոքու), բառառու մէջն ու վերըց կակուլ է կա-
թանձն և (յոյնարէն չ գրի նման) կը հնչէ:
Աւստի համ եւ ոչ թէ միշդ նյոն:⁴ Այստեղ
յիշեմ թէ մի = + նչելու կանոնին բացա-

1. Այս հետո պետք էր զր. Հնդիական մասնաւոր ուղարկութիւն ընթացել, քանի որ էր ավաստածիք գետ բական աւելի զիանաբան նկատաքի երեւայիտ անձնութ առանձնական առևտն մասն պիտի կարենան հաւաքայի: Առ գնչ իրեն դպրոցական դաստիքից՝ թէեւ պաշտիք վրա մասնակութեա, առաջ յարմարութիւն ընթացական, որով վեճաեած լուս համառու, ի խօսութիւն մասնակութեա ու բառեցը լցուած, և բանաւորութ է կար մը կանանչեամբ, որու գերանակերն ըստավորութիւն առըզ առց համար ու պիտի հարկածը լին, ոյլ ու անառանցի է առաջաւագ է: Ազգային վարչապետի մը մէջ, ուր գերան կամ գերանէնք է հնաւա առուուցին իննաւան կառավարութ առաջաւան կառավարութ, գերման մանկական յանականաւան գերանէնք մը փուլ կիսայ ինաւա առաջաւան:

³ Siehe auch Carl Wied, Praktisches Lehrbuch der Neugriechischen Volkssprache. Zweite verbesserte Auflage, Wien, 1931.

3 Քերականութիւն գերանաներէն Հեղուկ զոր յօրինաւլ է Հ. Քերամիկ Ա. Սպինանց, Յաշակերտաց Մէծի Հայոց Առաքելութիւնը՝ 1844:

1844. Carl Wied. who to 41

տրոք թիւնը քրողորովին զանց առնուած է, թէեւ շատ կարեւոր է, եւ քերականին մէջ ալ ասդին անդին բաներ կը գտնուին, ուր Ծի = + արտասանութիւնը գրուած է, որ եւ ուշագիր ուսանողի զարմանքը պէտք է շարժել: Խոհ ունետէ = նիւ (Ք 30) արտասանել յուտ ու ամեկան է:

Գերմաներէնի մէջ չը նշնպէս Նկատովութեան առնուելու արժանի գիր մըն է։ Թէեւ ըստ տեղւց կակուզ կը հնչէ այս գիրը, սակայն մը զի՞ն հետ բացարձակ նշնութիւն չունի։ Այս պատճառաւ զր. Հեղինակին էջ 9 քառ ծանօթութիւնը կարելի չէ ամբողջապէս ընդունիլ։ Այս մասին չ. Պ Զաքարիանի¹ (էջ 7) ըստ Emil Otto Օորի տուած կանոնը հետեւզութեան աւելի արժանի է։ Խոչ բառ նու մէջ չ գիրը տէն առաջ և կարգալ, օր. (էջ 35) Երե - եւ մի բոլորովին սխալ է. Oberdeutschի յատուկ, զու ամեկան արտասանութիւն մ'է այդ, որ այդ-մաս Hoch- կամ Neu hochdeutschի մէջ երբեք ընդունելի չէ. — “Ի իրեւ միջնատառ կամ սկզբնատառ էն ալ առաջ միշտ բոլորովին պարզ պէտք է հնչել.”² “Ի ու Շ, Ե՛ ու Շ՛ մացութիւնն մէջ՝ և մ' երբեք չեն արտասանուիր, օր. եւ մի եւ մի, ցաւեսուն...”³

Հայոցէս ըս եւ ձմ երկարքառները ո;
Հնէլզ ճիշդ չէ: Հոս գտնէ սա ծանօթութիւնը
զնելուն եր Հեղինակը՝ թէ ոյին արտասանու-
թիւնը թեմիւն առվ սկսելու է: Այս մասին
լաւագյն եր եթէ Հեղինակը չեղիդր իր ընտրած
առաջնորդներէն Ստորդ է Հ. Ապենեան այս
կտտիր մեջ աւելի ու ամեական թոյլ առողջանու-
թեան միտերուն՝ այնչափ ճիշդ չէ: Halbwachs
եւ Weber⁴ երկու երկարքառներուն այս (զ.
օր. հայութ ի հետէ, Feuer = feuür) ար-
տասանութիւնը զնելով՝ պատիւն վար չմարա,
եւ նոյնպէս հետեւելի չէ: իսկ Հ. Զարքարեան
(Քջ) լսու Emil Ottoյի դրած սա կանոնը թէ՝
“Ան եւ ըս մէկ Հնչմամբ ոյի եւ ոյի մէջ կ'ար-
տաքերուի, ամենայն հետեւղութեան ար-
ժանի է:

Հ Հ. Պառա Զատարիան, Գործնական Քերականութիւն գրամական կազմութիւն կազմակերպեց Լեզոսի ըստ կմիջ Օթթշչի, Մասն Առաջին, Վիեննա 1890:

* „Im In- und Auslauten muss das f auch vor dem t immer ganz rein lauten.“ Dr. Job. Christ. Aug. Heyse's Deutsche Schulgrammatik oder Kurzgefasstes Lehrbuch der Deutschen Sprache. Hannover 1879. *ff.* 5.

"s" und "t" dürfen in der Verbindung st., rt nicht als
sü, rt gesprochen werden: erß, erße, gerst..."Dr. F. Willo-
mitzer k. k. Professor. Deutsche Grammatik für Oester-
reichische Mittelschulen. Wien 1885. Heft 5.

La Première Année d'Allemand. Paris 1888. 445.

Բաղադրեալ գրեթուն վրայ ի մասնաւորի
էլ 8 ընդարձակօրէն կը խօսի չեղինակը, սա-
կայն ի եւ թիի արտաքերութիւնը բոլորովին
զանց առած է, թէեւ Քերպակնսին մէջ նյուն
բաղադայններով ցիր ու ցան բառեր նշանակուած
կը գտնուին: Կայնակը ն գրին բառերուն ծայրն
միայն դրուիլ պէտք էր առանձինն նշանակել:
Գալով գրեթաներէն բառերուն շեշտին,
որ, Հեղինակը կամոն զնելէն զատ՝ պէտք էր
շեշտը գրծնականապէտ ամեն բառին վրայ գնել,
որովհետեւ հայ ուսանողը Հայերէնի՝ յաճախ
ալ Կաղղիերէնի բառուն շեշտառութեան
վարժած ըլլալով՝ Գրեթաներէնին ընթեցանու-
թեան ատեն ստեկ կ'ընդգվզի, միշա կը պայմէ
եւ գտուարա կ'ընդելանուր գրեթանական շեշ-
տին: Առունեք զ. օր, ցեսեն բայրը. հայ ուսա-
նողն բերնէն յաճախ կիմանք լսել կ'ո՞ւն կամ
նյուն սիսկ մէ՛տն կամ ի՞նչն եւ կամ սա մարդու
ցիցիւն ոսք հանող ի՞նչն, հո՞ղն եւն: Այս-
պիսի Խժալուր վերծառութեան եւ առողանու-
թեան առաջքն առնելը համար, Հեղինակը
շատ լաւ ըստած է գրեթաներէն բառերուն դէմի
կամ ներքեւը հայերէն գրով անոնց արտաքե-
րութիւնն ալ զնելով. սակայն շեշտը նշանակել
բնաւ պէտք չէր գանց ընել:

Սուշ չի (էջ 10) գործածութեան տեղ՝
լաւագյուն եր ըստ Halbwachs-Weberի պարզա-
պէս ապամարց դնել, որով ուսանողն ալ զ. օր.
ի՞նչ, լուսական, հաղող եւն բառերը՝ ի՞նչո՞ն,
լուսական, հաղող արտասանելու վտանգէն կ'ա-
զատէր:

durchhauen (*bz* durchhäuen), durchbrechen (*bl* durchbrechen), durchführen, durchgehen, Durchhau, Durchgang *bz*. völljährig, Vollbart, völlig, Völkraft, völbürtig *bz*, *bz*!¹

"Ουαριά διαφορική πανεγγύη ματωπέρα, ή Συζήτηση στην ακαδημία (τελ 13) "Ψευδότελες κατηγορίες μεταξύ χειρών μαθητών", Ρωμαϊκή γενετική ορ. Σαρτ. Ήπα ματωπέρα. Dilemma, Logit, Drama, Dogge, Philo, Philopatra, Domine, etc., etc.

Գալ. Բառը վերնագրին տակ (էջ 35) կարդ մը բառեր դուռած են, որնց քանի մը հասո՞ւ սիմալ ուղղագրութեամբ եւ ընթերց-մամբ. այսպէս հեմիզից = ցիւոյի երգեր չը-սուիր, այլ հեմիզից. Հոնդեր եւ տասնդ իրեւ-դասական թուական իրենց ծայրի ևն ու նն միշտ կը պահէն. այսպէս հոնդերից, տասնդութ, եւ էշ հոնդերէ, տասնժութ, որը ասմական են:

Գրքը յի մէջ՝ ի բրեւ ։ Ընթերցանութեան
դասն զետեղուած են շարք մը անշատ նախա-
դասութիւններ, որոնց մէջ քերականական վլի-
պակներ կը միտուան: Ասոնք են.

Philipps hat meinen Tintenfisch genommen
այսպէս Տայատուո ընդգրութեան մէջ ալ (Եղ 27):
Tintenfisch բարդ գյակն է. ասոր երկրորդ
բառը (Տօն) էւնչ է. հետեւաբար եւ. հյ.
mein Tintenfisch պէտք է ըսել. Եղ 29 նոյն
սիսրո կը կընսոի:

Ich habe nicht dein Buch genommen, wahrscheinlich du hast es verloren. Υγνακειος Σωματων επηρεοθετειν ολιγος; nicht θυσιακων μικρων επιθετων αντικειμενων φερει λεγοντι, ιδικη γενων οι ερρηματικη τραγουδινη παραστασια η οποια διατηρεται στην ιερη θεωρη της θεοτητος ολιγος ειναι (π. ορ. Der Dankbare gedenkt nicht der Wohlthäters, sondern des Wohlthäters.) ιδικη ερρηματικη τραγουδινη ινθισιαστων οικιαν μικρων επιθετων λεγοντι λεγοντι, ιδικη γενων φερει λεγοντι, ιδικη γενων φερει λεγοντι.

ծուած է) սժանդակէն վերջը կը դրուի. ուրբմն
սապէս. Ich habe dein Buch nicht genommen,
wahrscheinlich hast du es verloren.

¶ 33 Nein, mein Herr, im Gegenthell...
�ախադասութեան մէջ՝ ի՛ օժանդակը փոխանակ
Նախադասութեան վերջը՝ ներկանց գասական
մակրայէն եսքը պէտք էր դրուած ըլլար:

Մայրենի մղուի շեշտին վարժ հայ ուսանողն ի մասնաւոր գդուարաւ կ'ընդէլանայ նաեւ գերբանաներէնի հարցական շեշտին, որ հայկականնեն շատ տարբեր եւ Առնանց զ. օր. սա խոզը. Ութ տև Ծեծ հան ն? Մրց ուսանողք՝ մանաւանդ պէսակները՝ փոխանակ չը չը ի ի՞ւր հանդի ուս, կը կարդան լը իւն (որպաս) կը լուս ու ուս- Այլ պատճառաւ մեր աշակերտներու յատ- կացուած ենէ հայ. - գերմ. դասագիրք մը մասնաւոր ուշադրութիւն պէտք է ընծայէ այս կէտիս, որպէս զի աշակերտ գերբանաներէնի հար- ցական շեշտին դիւրաս տիրանայ:

Արդ՝ ՊՐ. ՀԵՂՋԱԿՈՒ ՁՐՄԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱ-
ՆԵՐՋԱՆԱՑ-ԲՆԱ ՎԵՐՆԱԳՐԻՆ ՄԱԿ Էջ 29—33
գԵՐՄԱՆԱԵՐԵՆ ԽՈՍԿԱԿՇՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՔ ՄԵՋ ԳՐԱԾ Է
ՉԵՏԵՐԴԵՐՎ ԱռՋՆԵՑԵՐ ԱՆՌՈՅ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՈՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՆ. ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ
ՄԵՋ ՆշԱՆԱԿՈւած ՀԱՐԳԱԿԱՆ ՀԵՇՉՈՒ ՏՎԱՐԵ Ի
ՏՎԱՐ ՄԻՋԱԼ ԳՐՈՒԱԾ Է, ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՀԵՇՉՈՒ

Հայկական է: Նթէ գերմաններէն մեր սորվող պատանիները հարցական խօսքերը զր. Ճեղինակին նշանակածին համեմատ պիտի շեշտեն, այն ժամանակ՝ տարակոյս չունիմ՝ թէ ապագային իրենց արտասանութեամբ ամեն գերմաններէի հմտություն լողաց դրութիւնը քանդեն պիտի: Ճեղինակին գորոթեան կերպն պահելով՝ միայն քանի մ'օրինակ դնենք հու, որովհետեւ շատ ծանրատաղտուկ կ'ըլլար, եթէ բորբ նախադասութիւնները մի առ մի ուղենինք յառաջ բերել:

Տեղոնակը կը զօտ. Փոխանակ՝

Վէ՛ պէֆինտէն Զի՞ զի՞ս, Վէ՛ պէֆինտէն Զի՞ զի՞ս,
կամ վի՞ կէթու: վի՞ կէթու:
Վա՞ս Ֆէ՛թ Բնէն: Վա՞ս Ֆէ՛թ Բնէն:
Հապի՞ն Զի՞ Հանկէռ: Հապի՞ն Զի՞ Հանկէռ:
Ո է՞ս բրոֆթ զօ Փոխ ան Վէ՛ռ բրոֆթ զօ Փոխ
մի՞ թիւս: ան մի՞ թիւս:
Վէ՛ Փի՞ն Ուռ Խոթ էս: Վէ՛ Փի՞ն Ուռ Խոթ էս:
Վա՞ս Փի՞ն այս Ա էթթէռ: Վա՞ս Փի՞ն այս Ա էթթէռ:
Հնապի՞ն վի՞ս Հյօթէ: Հնապի՞ն վի՞ս Հյօթէ:
Վէ՛ ալթ զի՞ն Զի՞ն, եւն: Վէ՛ ալթ զի՞ն Զի՞ն, եւն:

Զեմ ուղեր կարգ մ'ուրիշ սիսալներ մատնանիշ ընել, որոնք մանաւանդ եւ բառուսուց չիլ բազկացած դասագրքի մը մէջ ընաւ գյուղիւն պէտք չէին ունենալ: Սա միայն յիշեմ թէ Քերականս բաժնուած է ընդամենը բառութիւնդափի: Եւ սակայն չեղինակն էջ 27 դասգնելնեւ ետքը, էջ 29 դաս ի: Կը գրէ, իսկ էջ 33 դաս լ: Աչէկ որ Հեղինակին դասերն այբուբենն անդին չեն անցնիր, ապա թէ ոչ բացը կը մար:

Առող կը վերջացնեմ իմ Համառօս քննութիւնս. Կարծեն թէ Քերականին մասին նախալիս տուած վճռու լիօվին արգարացուցան ըլլամ: Կը ցաւիմ՝ այս գրքոյսի իր այժմուածն վիճակն մէջ յանձնարարել չկարենալու: Անհմուտն ի վիճակի չէ ուսուցչական պաշտօնը վարել. նյոնպէս սիսալաշաս դասագրիք մը չի կընար իրբեւ առաջնորդ ուսանողն ձեռքը արուիլ, որովհետեւ կոյր կուրին երե առուջնորդէ՛ երկուքն ալ — խորխորաց կ'իյնան:

Գ.Պ. Թագավաթի, Փառք. 28/13 1902:

4. ԱՐԴ. 8.

ԳՐԱԿԱՆ

ԱՐԵՎՈՆԻ ԳԻԳ

ՓՈՐՉ ԷՂ ՔՆՆՈՒԹՈՒԹԵԼ ՎՐՈՑ

ԱՆԳԼԻԵՆ ԲՆ-ՔԷ՛Ք Բ-ՔՐՄՆԱԿԱ:

(Pope's Essay on Criticism)

(Ըստական-Անգլիան)

Բ

Այսիդ Դարուդնեն արգելք եղաղ պատճառները: — 1. Ա Բորբոքանականներնեւ: — 2. Անհոգա պատճեն: — 3. Մաս-Երկարատելլ՝ փոխանակ Ա Յունական-Ենակ դատելու: Գնասակները Սուացածին նիւթերու (wit, fantaisie), Լեզուի, Տաղաշամ փութեան միայն: — 4. Հայունաց բժուարուն ըլլալ: Ա Բորբոքանական ըլլալ, Կամ Կառունց որութիւնը կատարելու հիմնաւուն: — 5. Կ-Անհակառանին: — Հապանց այս մէկ Աշանգիք (Sect) — Հնկերու ըլլայ կամ Արդիներուն: — 6. Կ-Ա-Դ-Հ-Հ-Ր-Ա-Ր կամ Կ-Ա-Ֆ-Ա-Լ կործէ: — 7. Տ-Ը-Ր-Ա-Ր-Ո-Ն-Ա (Singularity) — 8. Կ-Ա-Դ-Հ-Հ-Ր-Ա-Ր այս միուն կու: — 9. Ա-Ն-Ի-Ա-Յ, Նախանձի պարասար և բարի բնաւորութեան գովեսար: Ենթ քննաւորները գիտաւորաբար պարտական են խառութիւն դորածել:

Այս ամեն պատճառներուն մէջ՝ որոնք կը միարանին կուրացընելու մարդոց սիսալական դասուութիւնը եւ մորգեցնելու անոնց միարը, Ա Բորբոքանականնեւն է՝ յինարներուն հնաս չփալող ձայնը, որ ամենն զրաբուր ձկոտումերու կը վարէ մեր ակար գուլուքի, Խնձուքի, Խնձուան ամբողջ զգացքը է արժանիքի, Կողմէն, Հքաւոր հպարտութեան առան օժանդակութեամբ կը հատուցանէ. Ինչ բան որ մարմույ մէջ կը պակի արեան եւ իսելքի կողմէն, նյոնը կը դիտեն հոգու վիքացուած հոգիներուն մէջ. ուր որ ներէ կը պակի՞ հօն ինուժէ ամքարտաւանութիւնը զմել պաշտօնանելու համար, եւ կը լիցուն իսելքին ամբողջ զգօր զպարպ: Եթէ ողջ մասութիւնն անդամ մը կարող ըլլայ փարատելու այդ ամքի, ճշգրտութիւնը կը մաս ազգութէ իր անդինագրել լոյսով: Մի վասուր համեմ կը վզայ. այլ, թէրութիւնները ճանչնալու համար օգտակար ըստ մէն մի բարեկամ — եւ մէն մի թշնամի:

Անհույս օստանը վասակար բան է կամ խորսիկն իսեւ, համ մի առներ ճանչակ հնակութէնի աղքարին. հօն՝ երեսն խօսաւ մը լուր կ'արքեցնէ ուղեղը, իսկ առաս ու մը կը հանգարեցնէ կրին: Մուսային պարգեւներէն մէկ նյույսածքով վասուած անվեհիք երիտասարդութեամբ կը փորձենք ելլեւ արու եսուներու բարձրերը, մինչեւ մը մոքին առհմանափակ հարթութենեն (level, niveau) կարճ տեսարաններ կ'ընտրեն եւ չենք իսկ առներ ետեւ մացած շնդարձակութիւնները: Բայց՝ աւելի յառաջնարար, ատարինակ զորմանցամբ կը դիմենք անզգ գիտութեան նոր տեսարաններուն համառանական բարձրանալ: Ակիղը՝ այշափ զուրթացածած՝ կը փորձենք հովիններէն բարձրանալ: Ակիղը՝ այշափ զուրթացածած՝ կը փորձենք լերանց վրայ. եւ մեղմ այսպէս կը թուութէ